

Το κομμωτήριο (περ. Νέα Εστία τχ. 1760, 01-10-2003)

Περ. Νέα Εστία τχ. 1760 (2003-10-01)

Το κομμωτήριο

«Κάτσε βρε, μην κουνιέσαι», η φωνή του είχε περισσότερη τρυφεράδα παρά επίπληξη. Ήταν και το μόνο πράγμα που συγκρατούσε έστω προσωρινά τις αντιδράσεις της. Κάθε φορά που το ψαλίδι του έφθανε στον αυχένα της, ήταν αδύνατο να μην κουνηθεί. Τα χέρια του πετάριζαν γύρω της ανάλαφρα, χωρίς ποτέ να την τραυματίσει ή να την γρατσουνίσει, η κίνησή του όμως της προκαλούσε πάντα μια αμηχανία, που κάθε φορά γινόταν μεγαλύτερη, μέχρι που έφτασε τα δύο τελευταία χρόνια να μετατραπεί σε αναστάτωση. Σε μεγάλη αναστάτωση, που δεν έβρισκε τρόπο να την κρύψει, κι όλο κουνιόταν. Μια ανατριχίλα ξεκινούσε απ' το λαιμό στη ρίζα των μαλλιών, σιγά-σιγά κατρακυλούσε στην πλάτη κι ύστερα κάνοντας ένα παράξενο γκελ τρύπωνε χαμηλά στη κοιλιά και τη μούδιαζε ολόκληρη. Προσπαθούσε όλο ντροπή να κρύψει αυτό που ένιωθε, φοβόταν μήπως καταλάβαιναν κάτι ή εκείνος ή εκείνες. Κυρίως εκείνες σκεφτόταν, που δεν τους ξέφευγε τίποτα. Καθόντουσαν όλες ένα γύρω με μπαταρισμένα τα κεφάλια, η κάθε μια κάτω από τον ιδιωτικό της φούρνο και μ' ένα περιοδικό στο χέρι, τάχα διάβαζαν και όμως πώς γινόταν κι ήξεραν όλες τις κινήσεις της διπλανής, του χώρου, του Αρίστου, ποια έδωσε φιλοδώρημα και πόσο ήταν, ... α, απaráδεχτα μικρό, δεν ντρέπεται. Έτρεμε στην ιδέα πως μπορούσε να γίνει αντιληπτό από οποιονδήποτε, αυτό που της λίγωνε την κοιλιά και της έστριβε το στομάχι, και πόσο μάλλον πως μπορούσε να την πάρει είδηση η μάνα της. Η αγωνία της Παυλίνας μεγάλωνε γιατί δεν ήξερε τι της συμβαίνει, δεν καταλάβαινε τι ήταν αυτό που ένιωθε και τι το προκαλούσε. Ένα ψαλίδι; είναι δυνατόν; και από πού όλη αυτή η αμηχανία κι η ντροπή; Για ποιο λόγο; Όμως παρ' όλη την ντροπή δεν ήθελε να χάσει την επαφή της μ' αυτό το παράξενο αίσθημα που την πλημμύριζε με κάτι τόσο ισχυρό, κι ας μη μπορούσε να το καταλάβει, ούτε να το περιγράψει. Έτσι, ύστερα για ώρες, για μέρες πολλές, αναπολούσε το ρίγος στο λαιμό κι αν ήταν τυχερή και κατάφερνε να βυθισθεί καλύτερα στην ονειροπόλησή της, έκανε να αναδυθεί, από άγνωστα σκοτεινά βάθη, και το λίγωμα της κοιλιάς.

Ακούστηκε ένα δυνατό ανατριχιαστικό χράπ, και πάει! Το ψαλίδι αντιστάθηκε όσο μπορούσε στον όγκο των πλεγμένων μαλλιών. Ο Αρίστος έσκυψε αργά και μάζεψε από το πάτωμα την βαριά κομμένη κοτσίδα. «Άλλο πράμα το μαλλί της κόρης σου, μου το δίνεις για περούκα;» Τα μπαταρισμένα κεφάλια ανασηκώθηκαν από την μελέτη, κοίταξαν πρώτα το λάφυρο στα χέρια του Αρίστου κι ύστερα γύρισαν ερωτηματικά προς τη μητέρα της Παυλίνας. Ίσως ήταν πολύ δυνατά το σεσουάρ και δεν άκουσε, ίσως πάλι να αισθάνθηκε αμηχανία από την ερώτηση, πάντως συνέχισε να διαβάζει απερίσπαστη το άρθρο στο περιοδικό της, χωρίς να ανασηκώσει καν το κεφάλι.

Ο Αρίστος συνέχισε να κρατάει για λίγο ακόμα στα χέρια του το χοντρό κοκκινωπό πλοκάμι, κοιτώντας το θαυμαστικά, σαν να περιεργαζόταν κάτι σπάνιο, ένα έργο τέχνης που είχε υποχρέωση να εκτιμήσει. Χρόνια στο επάγγελμα, του άρεσε να αποκαλεί τον εαυτό του καλλιτέχνη, και ήταν. Ανακάλυπτε

όλα τα καλά και δυνατά σημεία που είχε ένα γυναικείο πρόσωπο πνιγμένο σε ατημέλητες τούφες μαλλιών και τα αναδεικνυε. Ήξερε πώς να τα τιθασει, πώς να ελευθερώνει τις γραμμές του προσώπου από μουτζουρωμένα περιγράμματα ή αντίθετα πώς να κρύβει ατέλειες, όπως για παράδειγμα πολύ παχουλά μάγουλα ή κοντό και φαρδύ λαιμό, πίσω από περίτεχνα κομμένες άνισες μύτες μαλλιών, έτσι που να σπάει ο όγκος και να λεπταίνει. Όλες έβγαιναν ευχαριστημένες από τα χέρια του. Όλες, εκτός από την Παυλίνα. Και γι' αυτό, δεν έφταιγε αυτός καθόλου. Αυτός, ίσα-ίσα, μάλλον σαν να διαισθανόταν το μαρτύριο του μικρού κοριτσιού και, προσπαθούσε να είναι απαλός μαζί της κι ευγενικός όσο μπορούσε. Άλλωστε το ίδιο σκηνικό επαναλαμβανόταν σταθερά τα τελευταία πέντε χρόνια. Πάντα στην αρχή του καλοκαιριού, αμέσως μετά τις εξετάσεις του σχολείου.

Γιατί η Παυλίνα εκτός από το θέμα με το ψαλίδι που την τάραζε, έπρεπε να αντιμετωπίσει και κάτι άλλο, που δεν μπορούσε να καταλάβει και που την ταλαιπωρούσε ακόμη περισσότερο. Όσο κι αν προσπαθούσε στα μαθήματα, όσο κι αν έπαιρνε καλούς βαθμούς, όσο κι αν ήταν καλόβολο κι υπάκουο παιδί, από κείνα μάλιστα τα ανησυχητικά υπάκουα παιδιά, που οποιοσδήποτε οξυδερκής παρατηρητής -που δεν θα τον ενδιέφερε και τόσο το βόλεμα κι η ησυχία του γονιού- θα αναρωτιόταν μέχρι πότε θα αντέξει να είναι τόσο καλόβολο και πόσο βαθιά άραγε έχει διαβρωθεί το βουλευτικό του. Ό,τι κι αν έκανε τέλος πάντων το κορίτσι προς την κατεύθυνση που της υποδείκνυαν και της απαιτούσαν, ποτέ δεν κατάφερνε να κερδίσει την άνιση μάχη με την μητέρα της στο θέμα των μαλλιών της. Κάθε χρόνο, αμέσως μετά τις εξετάσεις του σχολείου, ο δρόμος προς το κομμωτήριο ήταν αναπόφευκτος. Ένας μικρός Γολγοθάς, που σηματοδοτούσε την έναρξη των καλοκαιρινών διακοπών. Ήταν πολύ πιο βολικό να είναι κοντά τα μαλλιά το καλοκαίρι, μ' όλη τη ζέστη και τα συχνά ντους, αυτό τουλάχιστον ισχυριζόταν η μητέρα και η αλήθεια είναι ότι το εφαρμόζε και η ίδια. Κάθε χρόνο είχε την ελπίδα ότι φέτος θα εισακουστεί, μα πήρα καλούς βαθμούς γιατί μου το κάνεις αυτό, μα δεν σε στεναχώρησα σχεδόν καθόλου, εσύ το 'πες προχτές στη θεία, τι καλό παιδί που είμαι, γιατί μου το κάνεις αυτό; Κι έκλαιγε τα πρώτα χρόνια σιωπηλά κι υποταγμένα κι ύστερα όσο μεγάλωνε ένιωθε το στήθος της να καίει από την παραβίαση. Έβλεπε το θέμα σαν μια κατάφορη αδικία εις βάρος της, χωρίς η ίδια να έχει δώσει την παραμικρή αφορμή. Όταν η χοντρή κοτσίδα της έπεφτε βαριά στο μωσαϊκό του μαγαζιού κάτω από το υπόκωφο κι εχθρικό χραπ του ψαλιδιού, το αίσθημα της αδικίας διαδεχόταν μία αιχμηρή βεβαιότητα ακρωτηριασμού. Ήταν υποχρεωμένη να υφίσταται κάτι που της έμοιαζε με τιμωρία και την έκανε να νιώθει άσχημα. Δεν μπορούσε να έχει λόγο και να ορίζει το ίδιο της το σώμα και όσο περνούσαν τα χρόνια τόσο περισσότερο δυσκολευόταν να καταλάβει τη σημασία αυτής της κίνησης, όλο και περισσότερο δυσκολευόταν να την δεχτεί. Κι όμως τελικά υπέκυπτε, μ' ένα τρόπο ταπεινωτικό που την έκανε να υποφέρει διπλά και μάλιστα περισσότερο για την νέα της ήττα κάθε φορά και λιγότερο για την απώλεια του θησαυρού της.

Είχε πλούσια μαλλιά που έπεφταν στους ώμους της σε απαλά κύματα με κόκκινες αποχρώσεις του χαλκού. Όλοι τής τα παίνευαν. Οι συμμαθήτριες στο σχολείο τις πολύ κρύες μέρες του χειμώνα, έχωναν τα χέρια τους στο πίσω μέρος του λαιμού της για να τα ζεστάνουν, κι ήταν αυτό παιχνίδι και χάδι μαζί. Ήταν το πιο χαρακτηριστικό πράγμα πάνω της, το πιο ξεχωριστό, το πιο όμορφο και για τα καυτά και βασανιστικά χρόνια της εφηβείας ήταν το αδιαπραγμάτευτο θηλυκό κομμάτι της.

Αυτή η θλιβερή ιστορία είχε ξεκινήσει όταν ήταν γύρω στα εννιά και η μαμά της κάτι είχε πει περί ύψους και περί καλής, λέει, όρασης. Αλλά το κορίτσι διαισθανόταν πως άλλοι ήταν οι λόγοι, δεν μπορούσε να τους εντοπίσει, να τους ονομάσει, ίσως ακόμα-ακόμα και η ίδια η μητέρα της να μην τους ήξερε συνειδητά. Όσο ήταν μικρή, οι αντιδράσεις της ξεθύμαιναν σχετικά γρήγορα. Ξεχνιόταν. Καθώς όμως περνούσαν τα χρόνια και η εμμονή της μάνας συνεχιζόταν, κοντράροντας συνέχεια την επιθυμία και την αυτοδιάθεση της κεφαλής της κόρης, το θέμα δυσκόλευε κι άρχισε να παίρνει άλλες διαστάσεις.

Ο τελευταίος χρόνος κύλησε δύσκολα. Τα συμπτώματα της εφηβείας ήταν ολοφάνερα και στο σώμα και στις συμπεριφορές της Παυλίνας. Έριξε ύψος, φούσκωσε το στήθος της, οι γοφοί της στρογγύλεψαν. Όλα αυτά όμως έγιναν με σχετικά μαλακό τρόπο, δεν ήταν απ' τα παιδιά που μεταμορφώνονται κι αλλάζουν τα χαρακτηριστικά τους τελείως. Ούτε το βλέμμα της είχε αγριέψει, απλώς είχε αποκτήσει μian ασάφεια, έμοιαζε λίγο σαν μπερδεμένο, σαν χαμένο, δεν ήξερε που να ακουμπήσει, και μόνο μερικές στιγμές, ξαφνικά, γινόταν επίμονο κι έντονο, σαν να έβγαινε από βαθύ ύπνο. Το πρόσωπό της έχασε την παιδική στρογγυλάδα του, μάκρυνε, απόκτησε γοητευτικές γωνίες. Ήταν ολοφάνερο πως η Παυλίνα δεν είχε πάρει είδηση όλες τις αλλαγές που συνετελέστηκαν επάνω της, αρκούσαν όμως αυτές που συνειδητοποίησε, για να την κάνουν να νιώθει άβολα κι αμήχανα. Σαν να μην ήξερε πώς να κουμαντάρει τις επιπλέον διαστάσεις της. Κι αυτό το, απρόοπτα, γυναικείο πρόσωπο, έστελνε πότε αθώα και πότε προκλη-

τικά βλέμματα, κι έμοιαζαν όλα αυτά να συμβαίνουν ερήμην της. Πάντα ήταν βολικό παιδί, δεν δημιουργούσε προβλήματα και γενικά δεν πρόβαλε πολλές αντιρρήσεις. Έτσι, όταν αυτό άρχισε ν' αλλάζει, προκάλεσε αίσθηση και μάλλον δυσαρέσκεια στους γύρω. Η μητέρα της ήταν η τελευταία που κατάλαβε πως έχει απέναντί της ένα διαφορετικό πλάσμα απ' αυτό που ήξερε, και πως όφειλε να το ακούει και να το σέβεται περισσότερο. Χωρίς να το πολυψάξει, συνέχισε να επιβάλλεται στη νεαρή κοπέλα, με τους τρόπους που ήξερε.

Παρ' όλο που κόντευε να μπει Ιούνιος, ο καιρός δεν έλεγε να ζεστάνει. Τα βράδια έκανε ακόμα ψύχρα και η ζακέτα ήταν απαραίτητη. Πλησίαζε το τέλος των εξετάσεων. Η Παυλίνα διάβαζε ως αργά, παρ' όλες τις διαφωνίες της μάνας της. Είχε αρχίσει να πίνει και καφέ για να αντέχει το ξενύχτι. Στα πρώτα διαγωνίσματα η κυρά Γιώτα καθόταν κάπου δίπλα και της κρατούσε συντροφιά, για συμπαράσταση. Έπειτα από κάποιες μέρες όμως κλατάρισε, δεν άντεξε άλλο, έτσι πήγε η συμπαράσταση περίπατο κι εκείνη για ύπνο. Ακριβώς αυτό ήταν που ήθελε και η Παυλίνα, να μπορεί να ακούει μετά το διάβασμα τη σιωπή της νύχτας, κι όχι ανησυχίες και συμβουλές. Μέχρι τώρα τα είχε πάει αρκετά καλά, αυτό ήταν το τελευταίο μάθημα κι ύστερα ...τέλος, καλοκαίρι. Κάτι στυφό ανάδεψε το στομάχι της. Ήταν αργά, έπεσε για ύπνο.

Την άλλη μέρα το πρωί, κατά τις έντεκα, η κυρία Γιώτα κατέβαζε αγανακτισμένη το ακουστικό. Προσπαθούσε να πάρει τηλέφωνο για να κλείσει ραντεβού, αλλά εδώ και πολλή ώραμίλαγαν. Αποφάσισε να το συμπεριλάβει στις δουλειές της ημέρας, μετά τα ψώνια θα περάσει απ' το κομμωτήριο να το κανονίσει.

Ανέβηκε βαριανασαίνοντας τη σκάλα. Από τότε που το κομμωτήριο αναβαθμίστηκε εφ' όλης της ύλης, ανεβαίνοντας και έναν όροφο στην ίδια πάντα πολυκατοικία, της έπεφταν τα νεφρά για ν' ανέβει όλα αυτά τα σκαλοπάτια -δυστυχώς η αναβάθμιση δεν συμπεριλάμβανε και αλλαγή σε πολυκατοικία με ασανσέρ- έσπρωξε με το πόδι τη μισάνοιχτη πόρτα και ξεφυσώντας ακούμπησε τις σακούλες με τα ψώνια στο πάτωμα. «Αμάν ρε κορίτσια, το γονατίσατε το τηλέφωνο... απ' το πρωί προσπαθώ να σας πιάσω..., να πρέπει να ανέβω εκατό σκάλες για ένα ραντεβού..., ουφ τέλος πάντων, λοιπόν... θέλω ένα χτένισμα για μένα κι ένα κούρεμα για τη μικρή, για το Σάββατο, τι ώρα έχουμε;» Η κοπέλα πίσω από το ταμείο έμεινε ακίνητη και την κοιτούσε σαν χαμένη. «Καλέ, γιατί μαρμάρωσες, τι είπα;». Η κοπέλα δεν αντέδρασε. «Ρε Φιλίτσα, τι έχεις; Α! μήπως επειδή είπα αυτά για το τηλέφωνο; Καλά ντε, πώς κάνεις έτσι! Εντάξει, δεν θα πω τίποτα για το τηλέφωνο, άλλωστε απ' ότι βλέπω ο Αρίστος δεν είναι εδώ, αλλά ρε παιδί μου κάνε λίγο κράτει κι εσύ. Λοιπόν, για πες μου τώρα, τι ώρα έχουμε το Σάββατο;» Η κοπέλα συνέχιζε να την κοιτά ακίνητη, στέλνοντας ταυτόχρονα απελπισμένα βλέμματα στην άλλη κοπέλα του μαγαζιού, που εκείνη την ώρα κρεπάριζε τα μαλλιά μιας ολοστρόγγυλης κυρίας, και που απέφευγε κάθε ανάμιξη στον μικρό αυτό διάλογο, επικεντρώνοντας την προσοχή της στο κρεπάρισμα σαν να επρόκειτο για μικροχειρουργική επέμβαση. «Καλέ, επιτέλους, τι έπαθες; Θα μου απαντήσεις; Αλήθεια, ο Αρίστος πού είναι; Τι έγινε, έφυγε και αποδιοργανωθήκατε τελείως;»

Η Φιλίτσα προσπάθησε να ξεφυλλίσει το τετράδιο με τα ραντεβού, κάθε τόσο έριχνε κλεφτά βλέμματα προς την τζαμένια μεσόπορτα που χωρίζε το κυρίως μαγαζί από τους βοηθητικούς χώρους. Η κυρία Γιώτα γύρισε κι αυτή μηχανικά προς την ίδια κατεύθυνση. Δύο σιλουέτες διαγράφονταν θαμπά πίσω από το φιμέ φουσαλιδωτό κρύσταλλο. Ένας άντρας και μια γυναίκα. Ο θόρυβος από τα σεσουάρ δεν επέτρεπε στους μέσα ήχους να φτάσουν μέχρι το ταμείο. Οι δύο σιλουέτες ενώθηκαν για λίγο και δημιούργησαν ένα σφιχτό αξεδιάλυτο σχήμα. «Λοιπόν, Φιλίτσα, τι βρήκαμε;»

Η κοπέλα άνοιξε το στόμα για να απαντήσει.

Η τζαμένια μεσόπορτα άνοιξε τρίζοντας, η δεύτερη κοπέλα που κρεπάριζε γύρισε προς τα κει και η στρογγυλή κυρία το ίδιο.

Ανάλαφρη και αναποκοκκινισμένη ξεπρόβαλε η Παυλίνα. Είχε κομμένα αγορίστικα μαλλιά κι ένα έντονο βιολέ σημάδι στο μακρύ εφηβικό λαιμό της.

2003-10-01-περ. Νέα Εστία τχ. 1760 (2003-10-01)